

har stillet Forespørgslen (Bernsten), oplyste jo netop, at i Roskilde havde man først faaet denne Indtægt i 1865. For Roskildes Vedkommende er Indtægten ikke ubetydelig, nemlig 1143 Rd. Men det er jo da aabenbart, at, dersom man nu vilde lægge hele Tidsummet fra 1811 til Grund og tage Gjennemsnittet deraf, saa vilde Roskilde ved Afløsningen faae en meget lille aarlig Afgift for den Ret, som Byen nu har som en fuldstændig lovlig Eiendomsret. I Herhold til Loven oppebærer Roskilde til Fordel for samtlige Skatteydere af de Soder, der oprindeligt have tilhørt Kjøbstaden, en Afgift, som nu er 1143 Rd., men som ved Afløsningen muligvis kun vilde blive en temmelig forsvindende Sum, da Beløbet jo skulde dividere med hele det Antal Aar, som ligger imellem 1811 og den Tid, da Afløsningen foregaar. Jeg nævner blot dette, for at man kan se, hvilke Vanskeligheder for ikke at sige Uretferdigheder der vil fremkomme ved Anvendelsen af de fleste Maader, hvorpaa man vilde søge at bringe en saadan Sum tilveie, og som kunde danne Grundlaget for en Erstatning i dette Forhold. Der findes Kjøbstæder, som for lat indkomme Tidens Krav og den Opfattelse, som vi nu gjøre gjældende i den Slags Forhold, frivillig have givet Afkald paa at modtage en Del af disse Afgifter, og der findes Kjøbstæder, som af samme Hensyn have givet Afkald paa Stigningen. Nu forekommer det mig dog, at det, dersom man vilde afløse Forholdet, vilde være meget haardt, om man til de Kjøbstæder, som have lempet sig efter Tidens Krav, og som have behandlet de udenbys Sordbrugere, der ere rykkede ind paa deres Egnemærker, meget gæstfrit ved at lade dem slippe paa en billig Maade, vilde sige: Det, om I have faaet, vil blive lagt til Grund, og have I givet slip paa nogen Indtægt, saa desværre for Eder, thi Erstatningen vil af denne Grund blive saa meget mindre. Naar jeg nævner dette, saa er det kun, fordi der strax samtidig med, at man synes, at et saadant Forslag vel kunde være plausibelt eller forstandigt, melder sig Indvendinger, som det forekommer mig, at man ikke ret vel kan afvise. Jeg mener derfor, at den Maade, som jeg har angivet at ville søge at ordne Sagen paa, dog til Syvende og Sidst kunde vise sig som den heldigste; thi Et er det, som den ærede Forespørger nævnte, at Indenrigsministeren har Bemyndigelse til, naar der indkommer Forslag til ham fra Kommunerne efter Samraad med Cierne, da at approbere en saadan Overenskomst; men noget ganske Andet er det, naar Administrationen ved selv at tage Sagen i sin Haand søger at lede den derhen, at der kommer en Overenskomst i Stand. I første Tilfælde er det jo nemlig Cierne i Forbindelse med den Kommune, der har Indtægten, der skulle tage Sagen i deres Haand, og Kommunen har jo ikke nogen stor Opfordring til at røre ved den, medens det derimod er givet, at Sagen vil blive tagen under Overveielse, saafnart

det først beslattes fra Administrationens Side, at den vil tage Sagen i sin Haand og søge ved at stille Forslag at bringe den i Ordren. Jeg kan i den Henseende kun sige, at den Forespørgsel, som er rettet fra Indenrigsministeriets Side, allerede har foranlediget, at der er kommet, hvad jeg vil kalde indkomende Svar fra en Mængde af Landets Kommuner angaaende Ordningen af denne Sag; men derfra at gaa over til, ved en Lovsforanstaltning at paalægge dem at give slip paa denne Afgift imod en Erstatning, som det jo vil være ganske overordentlig vanskeligt at fastsætte, og hvis Villighed og Retferdighed det navnlig vil være ganske overordentlig vanskeligt at gjøre de Vedkommende begribelig, det forekommer mig at være en særdeles misligg Veie at slaa ind paa i et Forhold, hvor man vil have saa ondt ved at skabe et Grundlag for Noget, der kan kaldes en Afløsning. Jeg skal ikke forsøge paa at gjøre begribelig, for det ærede Medlem fra Lolland (Chr. Pedersen), der havde Ordet, at her er Tale om en Expropriation, men naar en Kommune, en juridisk eller fysisk Person, har en lovlig Ret til at oppebære en vis Indtægt, og man vil tage denne Indtægt bort, maa man i Følge de i vor Grundlov nedlagte Principer give Erstatning, og det Forhold, hvorom der er Tale, er et Eiendomsforhold, som man er nødt til at erstatte, hvis man over Hovedet vil røre derved. Naar det samme ærede Medlem beklagede sig over, at jeg havde forlangt en Plan til Afløsningen, idet det maatte være Regeringens Sag at fremkomme med en Plan i den Henseende, maa jeg afvise dette, at det skulde paaligge Regeringen som en Forpligtelse at komme med Planer til Ordningen af andre Sager end dem, som den selv sætter i Bevægelse. Vil man fra en eller anden Side have en Sag gjennemført, maa den, der ønsker, at det skal ske, være nærmest til illige at forelægge en Plan dertil.

J. A. Hansen: Naar den ærede Minister har tilbudt at ville gjøre Skridt til en nærmere Ordning af disse Forhold ved at henvende sig til de vedkommende Kommunalbestyrelser, forekommer det mig, at dette foreløbig kan være en meget ønskelig Veie at slaa ind paa; men paa den anden Side tror jeg nok, at der kan findes Kommunaltbestyrelser, som ikke ville findes meget villige til at indlade sig selv paa antagelige Vilkaar, og for deres Vedkommende tror jeg, det vil blive nødvendigt at faae Forholdet ordnet ved Lov. Der kan ikke, mener jeg, være Tale om i indeværende Session at benytte det private Initiativ til Ordningen af dette Forhold; men da Resultaterne af den Henvendelse til Kommunaltbestyrelserne, der vil ske fra Indenrigsministeriets Side, vilde foreligge inden næste Samling, til hvilken Tid man altsaa vil kunne se, hvor heldigt Forsøget har været, og hvor mange